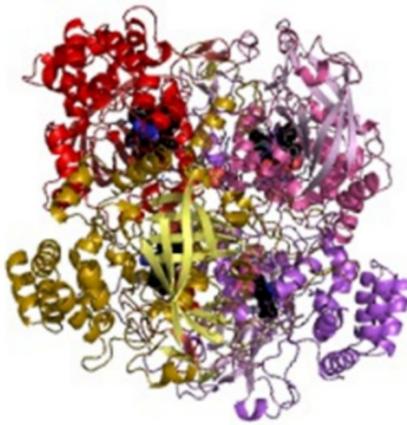
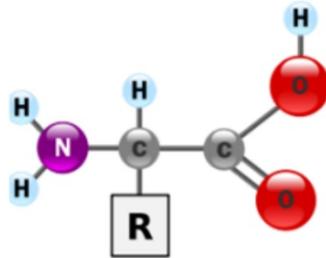

7.2.22

מבנה של
חומצה אמינית

חלבון

סממנים

חומצות אמינו

מבנה ראשוני

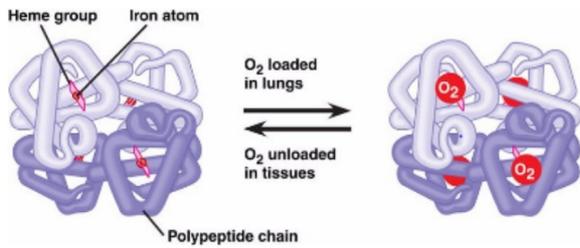
מבנה שניוני

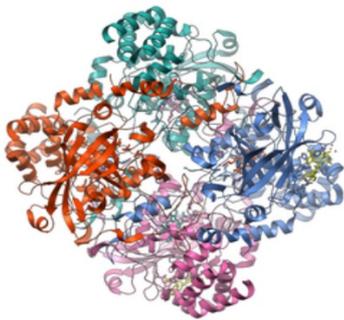
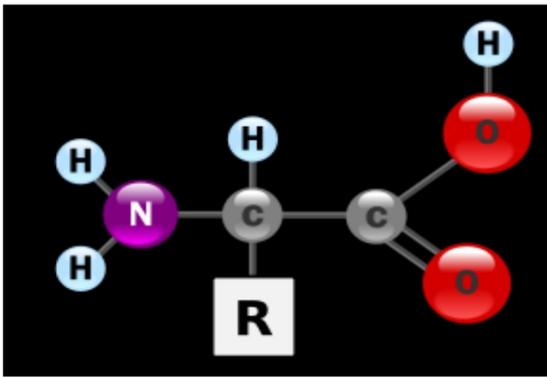

מבנה שלישוני

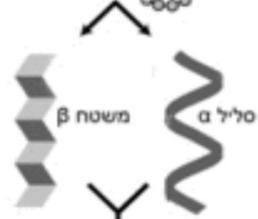

מבנה רביעוני

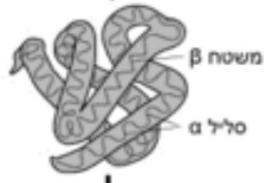

מבנה ראשוני

מבנה שניוני

מבנה שלישוני

מבנה רביעוני

המשך חלבונים

- יש בגוף האדם 9 חומצות אמיניות שהאדם לא מסוגל לסנתז לייצר, וחייב לקבל מוכנות במזון, ונקראות חומצות אמיניות הכרחיות.

תפקיד החלבונים

- החלבונים מתחלקים לחלבוני מבנה – בונים שרירים, גידים וסחוסים. גם שיער וציפורניים.
- חלבוני פעולה - אנזימים, נוגדנים, נשאים (המוגלובין, ונשאים בקרומי התאים), חלבוני אגירה (חלבון הביצה, וקזאין: חלבון החלב), חלבוני קרישת דם והורמונים.
- חלק מההורמונים הם על בסיס שומני וחלק הם על בסיס חלבוני.

ההבדל בין החלבונים

2 חלבונים עם אותו מספר של חומצות אמיניות:

חלבון 1 - 5, 6, 7, 8, 9, 10.

חלבון 2 - 1, 2, 3, 4, 5, 6.

יש לנו 2 חלבונים שונים לגמרי.

חלבון 2 - 1, 2, 3, 4, 5, 6.

חלבון 3 - 1, 2, 3, 4, 5, 6. שוב יש לנו 2 חלבונים שונים לגמרי.

כל החלבונים נבדלים זה מזה במספר החומצות האמיניות - אורך החלבון, וגם בסדר החומצות האמיניות - הרכב החלבון. רצף חומצות אמיניות.

החלבון הקטן ביותר הוא הורמון - אינסולין, יש לו 51 חומצות אמיניות. לחלבונים גדולים יש 400-500 חומצות אמיניות.

ויטמינים

חומרים חיוניים לגוף. היעדרם אינו מאפשר התפתחות

תקינה של הגוף ועלול לגרום למחלות חמורות. קיימים 13 ויטמינים חיוניים לאדם. מתוכם הוא מייצר רק 5 ,

שמתוכם **ויטמין K** , שאותו מייצרים חיידקים סימביונטיים החיים במעייים שלו. לכן יש לספק לאדם את רוב הויטמינים בתפריט היומי שלו. הויטמינים אינם בעלי הרכב כימי אחיד. המשותף להם:

1. דרושים בכמויות זעירות.

2. לא משמשים כספקי אנרגיה או **בוני הגוף**.

3. משפיעים כקטליזטורים, המזרזים תהליכים כימיים שונים בגוף.

4. העדרם גורם מחלות, מהן מסוכנות.

5. בעלי חיים לא מסוגלים להרכיב אותם בגופם, אלא מקבלים אותם במישרין או בעקיפין מהצמחים.

- A** - ויטמין - ראיית לילה,
- B** - פעילות מערכת העצבים והדם,
- C** - בניית אנזימים, עצמות, שיניים, עצבים והורמונים,
- D** - קליטת תרכובות סידן ממערכת העיכול לעצמות ושיניים,
- K** - קרישת דם.

 <p>ויטמין E שקדים, בוטנים, אגוזי ברזיל, תרד, אבוקדו.</p>	 <p>סידן (קלציום) יוגורט, גבינה, חלב, דגים, שעועית, תרד.</p>
 <p>מגנזיום דלעת, תרד, קשוי, שעועית, אורז חום.</p>	 <p>ויטמין B חיטה מלאה, כבד, בשר, ביצים, דגים.</p>
 <p>ויטמין C תפוזים, קיווי, תותים, אגוזי מנגו, ברוקולי.</p>	 <p>אשלגן בטטה, תפוחי אדמה, שעועית, חלב, דגים.</p>

עד כאן - 7.2.22